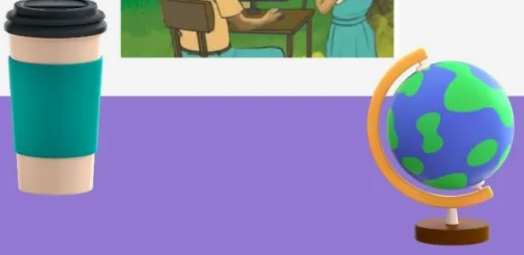
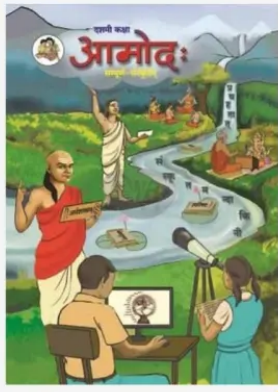

Maharashtra Board Solutions for Class 10- Sanskrit Aamod: Chapter 11- जटायुशौर्यम्

BOOK SOLUTIONS
CLASS 10
SANSKRIT AAMOD

CHAPTER 11
जटायुशौर्यम्

Maharashtra Board Solutions→

For any clarifications or questions you can write to info@indcareer.com

Postal Address

IndCareer.com, 52, Shilpa Nagar, Somalwada Nagpur - 440015
Maharashtra, India

WhatsApp: +91 9561 204 888, **Website:** <https://www.indcareer.com>

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

Maharashtra Board Solutions for Class 10- Sanskrit Aamod: Chapter 11- जटायुशौर्यम्

Class 10: Sanskrit Aamod Chapter 11 solutions. Complete Class 10 Sanskrit Aamod Chapter 11 Notes.

Maharashtra Board Solutions for Class 10- Sanskrit Aamod: Chapter 11- जटायुशौर्यम्

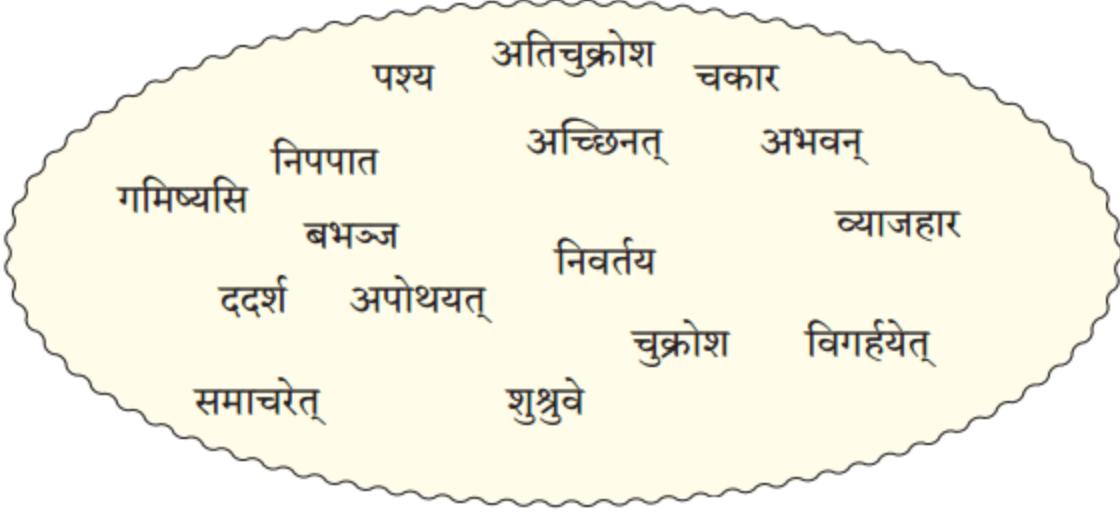
Maharashtra Board 10th Sanskrit Aamod Chapter 11, Class 10 Sanskrit Aamod Chapter 11 solutions

भाषाभ्यासः

1. लिट्पाणि चित्वा लिखत ।

प्रश्न 1.

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

2. नाम-तालिकां पूरयत ।

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
	गृध्रौ		द्वितीया
कर्मणा			तृतीया
		धन्विभ्यः	पञ्चमी

3. सन्धिविग्रहं कुरुत ।

प्रश्न अ.

ततस्सा

उत्तरम् :

ततःस्य – ततः + अस्य। महातेजा

प्रश्न आ.

ददर्शयतलोचना

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

उत्तरम् :

ददर्शायतलोचना – ददर्श + आयतलोचना।

प्रश्न इ.

वृद्धोऽहम्

उत्तरम् :

वृद्धोऽहम् – वृद्धः + अहम्।

प्रश्न ई.

तथाप्यादाय

उत्तरम् :

तथाप्यादाय – तथा + अपि + आदाय।

4. माध्यमभाषया उत्तरं लिखत ।

जटायुरावणयोः सङ्घर्षस्य वर्णनं कुरुत ।

प्रश्न 1.

जटायुरावणयोः सङ्घर्षस्य वर्णनं कुरुत।

उत्तरम् :

‘जटायुशौर्यम्’ या पाठात जटायू नामक गिधाडाने सीतेला रावणाच्या तावडीतून सोडवण्यासाठी स्वतःच्या प्राणांची आहुती कशी दिली, याचे वर्णन केले आहे. सीतेचे अपहरण करण्यासाठी रावण साधूच्या वेशात सीतेच्या पणकुटीपाशी पोहोचला. त्याला भिक्षा देण्यासाठी सीता कुटीबाहेर आली असता त्याने कपटाने तिचे अपहरण केले व तिला आपल्या सोबत लंकेस घेऊन जाऊ लागला. ती दुःखाने रामाचा धावा करत असताना तिच्या दृष्टीस जटायू पडला. तिने बचावासाठी मारलेली आर्त हाक जटायूने ऐकली व तिला मदत करण्यासाठी तो पुढे सरसावला.

प्रथम जटायूने नम शब्दात रावणाला विनंती केली की, “परस्त्रीचा अपमान करू नकोस, हे नीच कृत्य थांबव. कारण दुसऱ्यांना त्रास होईल असे वर्तन वीरपुरुषाने करू नये, मी वृद्ध आहे, पण तू तरुण, धनुष्यबाणधारी, रथारूढ, चिलखत घातलेले आहेस. तरीही मी तुला सहजासहजी सीतेला नेऊ देणार नाही.”

असे बोलून त्याने आपल्या तीक्ष्ण नखांनी रावणावर हल्ला चढवला. आपल्या पायांनी रावणाचे मोतीजडीत धनुष्यबाण मोडून टाकले. जटायू पूर्ण शक्तीने रावणावर तुटून पडला. त्यामुळे संतप्त होऊन रावणाने त्याला

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

चिरइन टाकले. तलवारीने त्याचे पंख, व पाय छाटून टाकले. रावणाच्या या क्रूर कर्मांमुळे जटायू गतप्राण होऊन जमिनीवर पडला.

आजच्या काळात एक माणूस दुसऱ्या माणसाला मदत करताना संकोच करतो. अशा समाजाच्या डोळ्यांत अंजन घालण्याचे काम या पाठाद्वारे होते.

The chapter 'teryxid describes how a vulture sacrificed it's life for helping file to get released from the custody of रावण. रावण reached the hermitage of सीता disguised as a monk. As she came out of the hermitage to give him alms, he abducted her deceitfully and took her along him to Lanka. She saw as she was lamenting in grief and pleaded TH to come for her rescue. Hearing her lamenting with grief Fery came forward to help her.

At first Hery humbly requested to that "You should not disrespect other's wife. Stop this inferior deed as a brave man should not behave in such a way that it troubles others. I am old. You are young, armed with bow and arrows, seated on a chariot and wearing an armour.

Yet I can easily stop you from abducting सीता. Saying thus, it attacked 17 with sharp nails. He broke as bow, that was adorned with pearls, with his feet. It fought with strength. But 74 crushed it with anger. He cut his wings and feet with a sword, 24 got dead and fell on the ground due to cruel behavior of रावण. This story is an eye-opener in today's world where people hesitate to help others in their time of need.

5. समानार्थकशब्दान् लिखत ।

सीता, रावणः, शृङ्गम्, तुण्डम्, पतगः

प्रश्न 1.

समानार्थकशब्दान् लिखत ।

सीता, रावणः, शृङ्गम्, तुण्डम्, पतगः

उत्तरम् :

- सीता – वैदेही, जानकी, मैथिली।
- रावणः – दशाननः, दशग्रीवः, लङ्काधीशः, लकेशः।
- शृङ्गम् – शिखरम्।
- तुण्डम् – मुखम्, आननम्, वदनम्, वक्त्रम्।
- पतगः – पक्षी, द्विजः, खगः।

6. धातु-तालिकां पूरयत ।

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

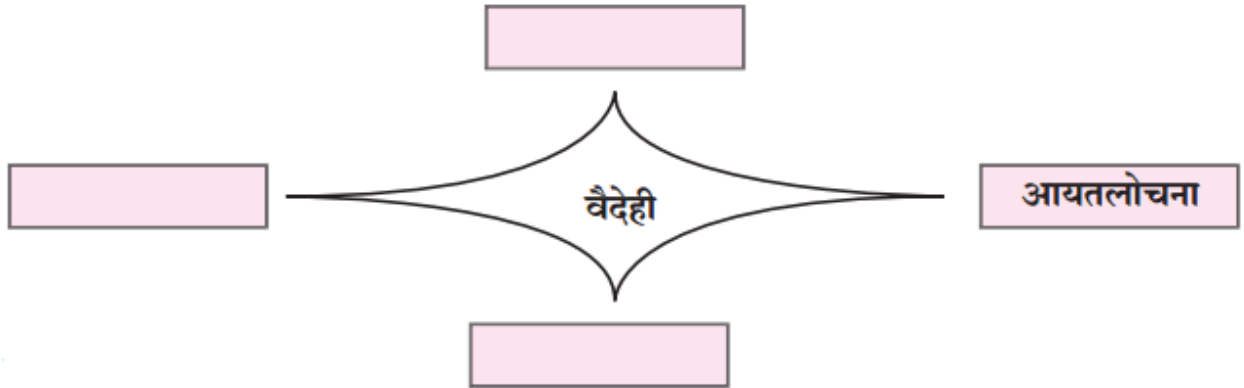
लकाराः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	पुरुषः
लङ्			अभवन्	प्रथमः पुरुषः
लृट्	गमिष्यसि			मध्यमः पुरुषः
लट्		पश्यावः		उत्तमः पुरुषः

7. सर्वनाम-तालिकां पूरयत ।

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
अस्य			षष्ठी
	आवाम्-नौ		द्वितीया
		ताः	प्रथमा

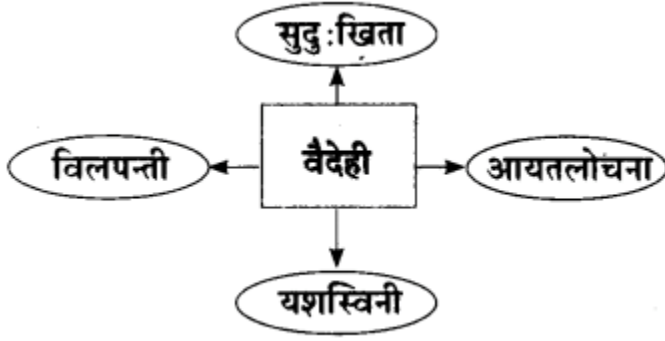
8. विशेषणानि अन्विष्य लिखत ।

प्रश्न अ.

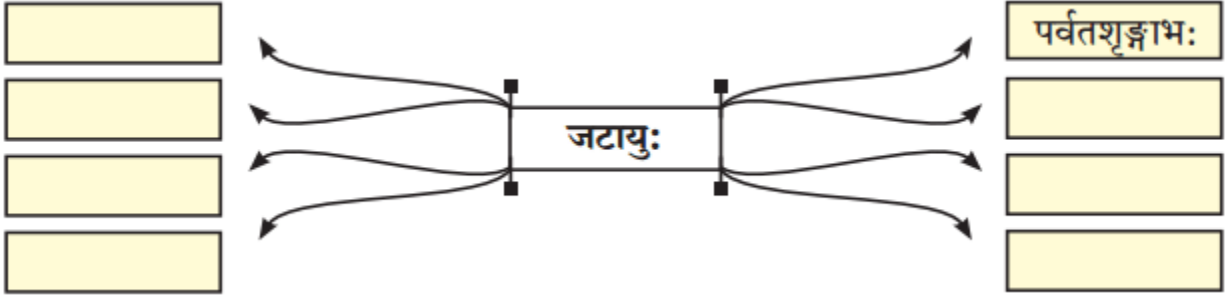

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

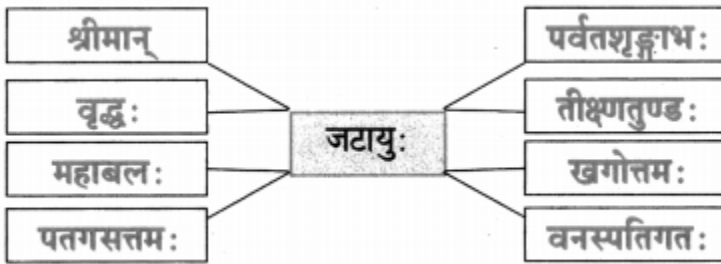
उत्तरम् :

प्रश्न आ.

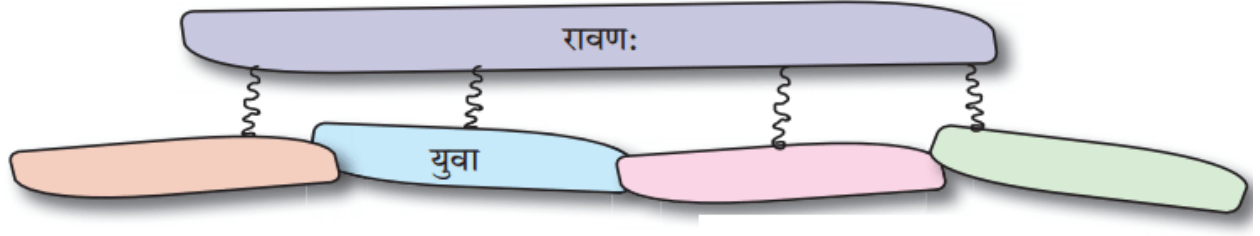

उत्तरम् :

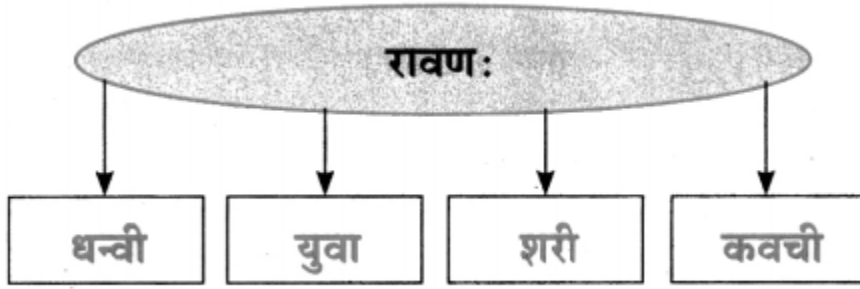

प्रश्न इ.

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

उत्तरम् :

9. सूचनानुसारं कृतीः कुरुत।

प्रश्न अ.

सीता वनस्पतिगतं गृधं ददर्श (लङ्-लकारे परिवर्तयत ।)

उत्तरम् :

सीता वनस्पतिगतं गृधम् अपश्यत् ।

प्रश्न आ.

जटायुः रावणस्य गात्रे व्रणान् चकार (लङ्-लकारे परिवर्तयत ।)

उत्तरम् :

जटायुः रावणस्य गात्रे व्रणान् अकरोत्।

प्रश्न इ.

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

रावणः खड्गमुद्धृत्य पक्षौ अच्छिनत् ।(पूर्वकालवाचकम् अव्ययं निष्कासयत ।)

उत्तरम् :

रावणः खड्गम् उद्धरत् पक्षौ अच्छिनत् च ।

सन्धिविग्रहः :

1. गृहीताऽतिचुक्रोश – गृहीता + अतिचुक्रोश।
2. रामेति – राम + इति।
3. करुणा वाचो विलपन्ती – करुणा: + वाच: + विलपन्ती।
4. मामार्य – माम् + आर्य।
5. ह्रियमाणामनाथवत् – ह्रियमाणाम् + अनाथवत्।
6. राक्षसेन्द्रेणाकरुणम् – राक्षसेन्द्रेण + अकरुणम्।
7. शब्दमवसुप्तस्तु – शब्दम् + अवसुप्त: + तु।
8. जटायुरथ – जटायु: + अथ।
9. निरैक्षद् वैदेहीम् – निक्षत् + वैदेहीम्।
10. पर्वतशृङ्गाभस्तीक्ष्णतुण्डः – पर्वतशृङ्गाभ: + तीक्ष्णतुण्डः।
11. श्रीमान्व्याजहार – श्रीमान् + व्याजहार।
12. तत्समाचरेद्धीरो परो यदि – तत् + समाचरेत् + धीर: + पर: + यत् + हि।

अवबोधनम्

(क) पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।

प्रश्न 1.

सीता किम् अतिचुक्रोश?

उत्तरम् :

सीता रामेति अतिचुक्रोश।

प्रश्न 2.

सीतायाः कानि विशेषणानि?

उत्तरम् :

गृहीता, यशस्विनी, दुःखार्ता इति सीतायाः विशेषणानि।

प्रश्न 3.

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

सीता कं ददर्श?

उत्तरम् :

सीता वनस्पतिगतं गृधं ददर्श।

प्रश्न 4.

सीता केन हियमाणा?

उत्तरम् :

सीता राक्षसेन्द्रेण हियमाणा।

प्रश्न 5.

राक्षसेन्द्रः कीदृशः?

उत्तरम् :

राक्षसेन्द्रः पापकर्मा।

प्रश्न 6.

जटायुः कं कं अपश्यत्?

उत्तरम् :

जटायुः रावणं वैदेहीं च अपश्यत्।

प्रश्न 7.

कः शब्दं शुश्रुवे?

उत्तरम् :

जटायुः शब्दं शुश्रुवे।

प्रश्न 8.

कः अवसुप्तः?

उत्तरम् :

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

जटायुः अवसुप्तः।

प्रश्न 9.

जटायुः कीदृशः आसीत्?

उत्तरम् :

जटायुः पर्वतशृङ्गाभः, तीक्ष्णतुण्डः, खगोत्तमः, वनस्पतिगतः, श्रीमान् आसीत्।

प्रश्न 10.

धीरः किं न समाचरेत्?

उत्तरम् :

यत् परः विगर्हयेत् तत् धीरः न समाचरेत्।

प्रश्न 11.

जटायुः कीदृशः आसीत् ?

उत्तरम् :

जटायुः वद्धः आसीत्।।

प्रश्न 12.

रावणः कीदृशः आसीत्?

उत्तरम् :

रावणः युवा, बन्धी, सरधः, कवची, शरी च आसीत्।

प्रश्न 13.

जटायुः कीदृशः आसीत्?

उत्तरम् :

जटायुः महाबलः, पतंगसत्तमः च आसीत्।

प्रश्न 14.

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

जटायुः कथं व्रणान् चकार?

उत्तरम् :

जटायुः तस्य तीक्ष्णनखाभ्यां चरणाभ्यां च व्रणान् चकार ।

प्रश्न 15.

जटायुः कीदृशः आसीत्?

उत्तरम् :

जटायुः महातेजाः, पतगोत्तमः च आसीत्।

प्रश्न 16.

रावणस्य चापः कीदृशः आसीत्?

उत्तरम् :

रावणस्य चापः मुक्तामणिविभूषितः च आसीत्।

प्रश्न 17.

जटायुः चापं कथं बभञ्ज?

उत्तरम् :

जटायुः चापंचरणाभ्यां बभञ्ज ।

प्रश्न 18.

दशग्रीवः क्रोधात् किमकरोत् ?

उत्तरम् :

दशग्रीवः क्रोधात् गृध्रराजम् अपोथयत्।

प्रश्न 19.

दशग्रीवः खड्गमुद्धृत्य किमकरोत् ?

उत्तरम् :

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

दशगीवः खड्गमुद्धृत्य गृधराजस्य पक्षी, पाशवी, पादौ च अच्छिन्नत्।

प्रश्न 20.

केन रौद्रकर्मणा गृधः हतः?

उत्तरम् :

रक्षसा रौद्रकर्मणा गृधः हतः।

प्रश्न 21.

क; धरण्याम् निपपात?

उत्तरम् :

गृधः धरण्याम् निपपात।

प्रश्न 22.

गृधः कीदृशः आसीत्?

उत्तरम् :

गृधः छिन्नपक्षः, अल्पजीवितः, च आसीत्।

प्रश्न 23.

रावणेन गृहीता सीता।

उत्तरम् :

रावणः गृहीतवान् सीताम्।

(ख) विशेषण – विशेष्य – सम्बन्धः।

विशेषणम्

विशेष्यम्

गृहीता / यशस्विनी / दुःखार्ता

सीता

विलपन्ती, सुदुःखिता, आयतलोचना

सीता

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

आर्य	जटायो
पापकर्मणा	राक्षसेन्द्रे ण
अवसुप्तः	जटायुः
पर्वतशृङ्गाभः, तीक्ष्णतुण्डः, खगोत्तमः, वनस्पतिगतः, श्रीमान्	जटायुः
शुभाम्	गिरम
वृद्धः	जटायुः
युवा, धन्वी, सरथः, कवची, शरी	रावणः
महाबलः, पतगसत्तमः	जटायुः
महातेजाः, पतगोत्तमः	जटायुः
सशरम्, मुक्तामणिविभूषितम्	चापम्
हतः, छिन्नपक्षः, अल्पजीवितः	गृध्रः

(ग) त्वं' स्थाने 'भवान्' योजयत।

प्रश्न 1.

त्वं कुशली न गमिष्यसि।

उत्तरम् :

भवान् कुशली न गमिष्यति।

प्रश्न 2.

त्वं युवा असि।

उत्तरम् :

भवान् युवा अस्ति।

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

(घ) लकारं परिवर्तयत ।

प्रश्न 1.

त्वं कुशली न गमिष्यसि । (विधिलिङ्लकारे परिवर्तयत।)

उत्तरम् :

त्वं कुशली न गच्छे ।

प्रश्न 2.

गृधः धरण्यां निपपात । (लङ्लकारे परिवर्तयत।)

उत्तरम् :

गृधः धरण्यां न्यपतत् ।

समासाः

समस्तपदम्	अर्थ	समासविग्रहः	समासनाम
खगोत्तमः	the excellent bird	उत्तमः खगः।	कर्मधारय समास
आयतलोचना	the one with wide eyes	आयते लोचने यस्याः सा।	बहुव्रीहि समास
वनस्पतिगतः	in the plant/woods	वनस्पतिं गतः।	द्वितीया तत्पुरुष समास
गृध्रराजः	king of vultures	गृधाणां राजा।	षष्ठी तत्पुरुष समास
महाबलः	the one with great strength	महत् बलं यस्य सः।	बहुव्रीहि समास
राक्षसेन्द्रः	king of demons	राक्षसाणाम् इन्द्रः।	षष्ठी तत्पुरुष समास
तीक्ष्णतुण्डः	the one with sharp beak	तीक्ष्णं तुण्डं यस्य सः।	बहुव्रीहि समास

भाषाभ्यासः

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

समानार्थकशब्दान् लिखत।

- लोचने – नेत्रे, नयने ।
- शब्दः – नादः, रवः ।
- गिर – वाक्, वाणी, भाषा।

प्रस्तावना :

रामायण व महाभारताचा भारतातील 'आर्ष महाकाव्ये' असा गौरव केला जातो. यापैकी रामायण ही महर्षी वाल्मीकींनी लिहिलेली जगभरातील सर्वात प्रथम रचलेली काव्यकृती आहे. त्यात 7 कांडे असून 24,000 श्लोक आहेत. वनवासादरम्यान, रावण साधूच्या वेशात सीतेच्या पर्णकुटीपाशी गेला आणि कपटाने तिचे अपहरण केले.

परंतु हे पापकर्म करण्यापासून रोखण्याचा जटायू नामक गिधाडाने जीवापाड प्रयत्न केला. 'जटायुशौर्यम्' या पाठात जटायू नामक गिधाडाने सीतेला रावणाच्या तावडीतून सोडवण्यासाठी स्वतःच्या प्राणांची आहुती कशी दिली याचे वर्णन केले आहे.

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

आजच्या काळात एक माणूस दुसऱ्या माणसाला अडचणीतून सोडवताना संकोच करतो, अशा समाजाच्या डोळ्यांत अंजन घालण्याचे कार्य हा पाठ करतो. रामायणात अशा अनेक प्राणिमात्रांनी स्वतःच्या जीवाची पर्वा न करता रामाला सहकार्य केले होते.

रामायणम् and महाभारतम् are honoured as the epic poetries of India. Out of these, रामायणम् is the first ever poetry composed in the world, by the great sage वाल्मीकि. It contains seven cantos comprising 24,000 verses.

During the exile, Tu reached the hermitage of to having disguised as a monk and abducted her deceitfully. जटायू a vulture tried to stop रावण from doing this sinful deed. The chapter 'जटायुशौर्यम्' describes how a vulture sacrificed it's life for helping it to get released from the custody of 144.

This story is an eyeopener in today's world where people hesitate to help others in their time of need. In रामायणम्, many animals help राम without caring for their lives.

श्लोक: 1

सा गृहीताऽतिचुक्रोश रावणेन वशस्विनी।

रामेति सीता दुःखार्ता रामे दूरगते वने ॥१॥

अनुवाद:

राम वनात दूरवर गेला असता, रावणाने धरलेली तेजस्वी सीता दुःखाने व्याकूळ होऊन 'राम' असा आक्रोश करू लागली.

The illustrious lady, सीता, held by रावण, lamented aloud as राम being sunk in grief, when राम had gone far in the forest.

श्लोक: 2

सा तदा करुणा वाचो विलपन्ती सुदुःखिता।

वनस्पतिगतं गृध्रं ददर्शायतलोचना ॥२॥

अनुवाद:

तेव्हा मोठ्या डोळ्यांच्या, अत्यंत दुःखीकष्टी झालेल्या सीतेने करुण आवाजात विलाप करत असताना झाडावर गिधाड पाहिले.

The wide-eyed in who was extremely grieved, was lamenting in pitiable voice, saw a vulture seated on a tree.

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

श्लोक: 3

जटायो पश्य मामार्य हियमाणामनाथवत्।

अनेन राक्षसेन्द्रेणाकरुणं पापकर्मणा ॥3॥

अनुवाद:

“हे आर्य जटायू, पहा या पापी राक्षसेन्द्राकरवी एखाद्या अनाथाप्रमाणे निर्दयीपणे माझे अपहरण केले जात आहे.”

“Oh noble जटायू, see me being abducted like an orphan without mercy by this sinful lord of the demons रावण.”

श्लोक: 4

तं शब्दमवसुप्तस्तु जटायुरथ शश्रुवे।

निरक्षद् रावणं क्षिप्रं वैदेहीं च ददर्श सः ॥4॥

अनुवाद:

निद्रिस्त असलेल्या त्या जटायूने ते शब्द ऐकले, वेगाने जाणाऱ्या रावणाला व सीतेला पाहिले.

जटायू, who was asleep, heard those words, saw रावण and He going hurriedly.

श्लोक: 5

ततः पर्वतशृङ्गाभस्तीक्ष्णतुण्डः खगोत्तमः।

वनस्पतिगतः श्रीमान्व्याजहार शुभां गिरम् ॥5॥

अनुवाद:

तेव्हा पर्वतशिखराप्रमाणे रंग असलेला, तीक्ष्ण चोच असलेला, श्रेष्ठ खग, झाडावर बसलेला आदरणीय (जटायू) नम्र आवाजात म्हणाला.

Then the excellent bird whose colour was like the peak of the mountain, one with a sharp beak, the respected one, seated on a tree spoke in humble speech.

श्लोक: 6

निवर्तय मति नीचां परदाराभिर्मर्शनात् ।

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

न तत्समाचरेद्धीरो परो यद्धि विगर्हयेत् ॥६॥

अनुवादः

“(हे रावणा) परक्या स्त्रीचा मान राखण्यासाठी तुझा नीच विचार थांबव. कारण दुसऱ्याने निंदा करावी असे शूरवीर वागत नाहीत.”

“(Oh रावण) change your ill-mind as other's wife should be respected. Because indeed a brave man does not – behave in such a way that is condemned by others.

श्लोकः 7

बद्धोऽहं त्वं युवा धन्वी सरथः कवची शरी।

तथाप्यादाय वैदेहीं कुशली न गमिष्यसि ॥७॥

अनुवादः

मी जरी वृद्ध असलो आणि तू तरुण, धनुष्यबाणासहित, रथारूढ, चिलखत घालून असलास, तरी तू वैदेहीला सहजपणे नेऊ शकत नाहीस.” Although I am old and you are young, armed with bows and arrows, seated on a chariot, wearing an armour, yet you will not go taking & easily.

श्लोकः 8

तस्य तीक्ष्णनखाभ्यां तु चरणाभ्यां महाबलः।

चकार बहुधा गात्रे व्रणान्यतगसत्तमः ॥८॥

अनुवादः

बलाढ्य असलेल्या (जटायू) ने तीक्ष्ण नखांनी व पायांनी (रावणाच्या) शरीरावर बऱ्याच जखमा केल्या.

The extremely strong and the best bird did many wounds on his (रावण's) body with sharp nails and feet.

श्लोकः 9

ततोऽस्य सशरं चापं मुक्तामणिविभूषितम्।

चरणाभ्यां महातेजा बभञ्ज पतगोत्तमः ॥९॥

अनुवादः

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

तेव्हा अत्यंत पराक्रमी, श्रेष्ठ खग असलेल्या (जटायू) ने त्याचे मोती जडवलेले व बाण लावलेले धनुष्य पायांनी मोडून टाकले.

Then the extremely brave, great bird (er) broke his bow, that was adorned with pearls and attached with an arrow with his feet.

श्लोक: 10

ततः क्रोधादशग्रीवो गृधराजमपोथयत् ।

पक्षौ पाश्वा च पादौ च खड्गमुद्धृत्य सोऽच्छिनत् ॥10॥

अनुवाद:

तेव्हा त्या दशग्रीव (रावणा) ने रागाने त्या गिधाडाला चिरडून टाकले. तलवार उपसून त्याचे पंख आणि पाय छाटून टाकले.

दशग्रीव (रावण) crushed the great vulture angrily. Raising his sword, cut his wings, and feet.

श्लोक: 11

स छिन्नपक्षः सहसा रक्षसा रौद्रकर्मणा।

निपपात हतो गृधो धरण्यामल्पजीवितः ॥11॥

अनुवाद:

राक्षसाच्या रौद्र कृत्यामुळे लगेच मारले गेलेले, पंख छाटलेले ते अल्पायुषी गिधाड जमिनीवर पडले.

That short-lived vulture, whose wings were cut, got killed immediately due to the terrible deeds of the demon and fell on the ground.

शब्दार्थ:

1. गृह्यता – held – धरले होते
2. यशस्विनी – illustrious – तेजस्वी
3. अतिचुक्रोश – lamented aloud – मोठ्याने आक्रोश करत हयेंतो
4. दुःखार्ता – sunk in grief – दुःखात बुडालेली
5. पापकर्मणा – by the sinful one – पापी माणसाकडून
6. अकरुणम् – without mercy – निर्दयीपणे
7. अनाथवत् – like an orphan – अनाथ असल्याप्रमाणे
8. ह्रियमाणाम् – being abducted – अपहरण केले जात असपाऱ्या
9. अवसुप्तः – asleep – झोपलेला

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

10. क्षिप्रम् – speedily – वेगाने
11. निरक्षत् – observed – पाहिले
12. शुश्रुवे – had heard – ऐकले होते+
13. पर्वतशृङ्गाभः – colour like the peak of the mountain – पर्वतशिखराप्रमाणे रंग असलेला
14. तीक्ष्णतुण्डः – having sharp beak – तीक्ष्ण चोच असलेला
15. व्याजहार – spoke – बोलला
16. शुभां – in humble speech – गिरम्
17. सरथः – seated on a chariot – रथी / रथारूढ
18. धन्वी – armed with a bow – धनुष्यधारी
19. कवची – wearing armour – चिलखत घातलेला
20. शरी – having arrows – बाण जवळ असलेला
21. कुशली – (here) easily – (इथे) सहजपणे
22. महाबलः – extremely strong – बलाढ्य
23. पतंगसत्तमः – the best bird – सर्वोत्तम पक्षी
24. वणान् – wounds – जखमा
25. गात्रे – on the body – शरीरावर
26. चकार – did / made – केले
27. महातेजाः – extremely lustrous / extremely brave – अत्यंत तेजस्वी / अत्यंत शूर
28. पतंगोत्तमः – great bird – श्रेष्ठ खग
29. मुक्तामणिविभूषितम् – adorned with pearls – मोती जडवलेले
30. बभज – broke – तोडले
31. दशग्रीवः – Ravan – रावण
32. खड्गम् – sword – तलवार
33. अपोथयत् – crushed – चिरडून टाकले
34. अच्छिन्नत् – cut – कापले
35. छिनपक्षः – whose wings are cut – पंख छाटलेला
36. सहसा – at once – लगेच
37. रौद्रकर्मणा – due to terrible deeds – रौद्र कृत्यामुळे
38. निपपात – fell – पडला
39. अल्पजीवितः – short-lived – अल्पायुषी

Maharashtra Board Solutions

Class 10 Sanskrit Aamod

- Chapter 1- आद्यकृषकः पृथुवैन्यः
- Chapter 2- व्यसने मित्रपरीक्षा
- Chapter 3- सूक्तिसुधा
- Chapter 4- अमूल्यं कमलम्
- Chapter 5- स एव परमाणुः
- Chapter 6- युग्ममाला
- Chapter 7- संस्कृतनाट्यस्तबकः
- Chapter 8- वाचनप्रशंसा
- Chapter 9- धेनोघः पलायते
- Chapter 10- नदीसूक्तम्
- Chapter 11- जटायुशौर्यम्
- Chapter 12- आदिशङ्कराचार्यः
- Chapter 13- चित्रकाव्यम्
- Chapter 14- प्रतिपदं संस्कृतम्
- Chapter 15- मानवताधर्मः

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

About About Maharashtra State Board (MSBSHSE)

The Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education or MSBSHSE (Marathi: महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ), is an **autonomous and statutory body established in 1965**. The board was amended in the year 1977 under the provisions of the Maharashtra Act No. 41 of 1965.

The Maharashtra State Board of Secondary & Higher Secondary Education (MSBSHSE), Pune is an independent body of the Maharashtra Government. There are more than 1.4 million students that appear in the examination every year. The Maha State Board conducts the board examination twice a year. This board conducts the examination for SSC and HSC.

The Maharashtra government established the Maharashtra State Bureau of Textbook Production and Curriculum Research, also commonly referred to as Ebalbharati, in 1967 to take up the responsibility of providing quality textbooks to students from all classes studying under the Maharashtra State Board. MSBHSE prepares and updates the curriculum to provide holistic development for students. It is designed to tackle the difficulty in understanding the concepts with simple language with simple illustrations. Every year around 10 lakh students are enrolled in schools that are affiliated with the Maharashtra State Board.

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

FAQs

Where do I get the Maharashtra State Board Books PDF For free download?

You can download the Maharashtra State Board Books from the eBalbharti official website, i.e. cart.ebalbharati.in or from this article.

Add image

How to Download Maharashtra State Board Books?

Students can get the Maharashtra Books for primary, secondary, and senior secondary classes from here. You can view or download the Maharashtra State Board Books from this page or from the official website for free of cost. Students can follow the detailed steps below to visit the official website and download the e-books for all subjects or a specific subject in different mediums.

Step 1: Visit the official website ebalbharati.in

Step 2: On the top of the screen, select "Download PDF textbooks"

Step 3: From the "Classes" section, select your class.

Step 4: From "Medium", select the medium suitable to you.

Step 5: All Maharashtra board books for class 11th will now be displayed on the right side.

Step 6: Click on the "Download" option to download the PDF book.

Who developed the Maharashtra State board books?

As of now, the MSCERT and Balbharti are responsible for the syllabus and textbooks of Classes 1 to 8, while Classes 9 and 10 are under the Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education (MSBSHSE).

How many state boards are there in Maharashtra?

The Maharashtra State Board of Secondary & Higher Secondary Education, conducts the HSC and SSC Examinations in the state of Maharashtra through its nine Divisional Boards located at Pune, Mumbai, Aurangabad, Nasik, Kolhapur, Amravati, Latur, Nagpur and Ratnagiri.

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>

About IndCareer

IndCareer.com is a leading developer of online career guidance resources for the Indian marketplace. Established in 2007, IndCareer.com is currently used by over thousands of institutions across India, including schools, employment agencies, libraries, colleges and universities.

IndCareer.com is designed to assist you in making the right career decision - a decision that meets your unique interests and personality.

For any clarifications or questions you can write to **info@indcareer.com**

Postal Address

IndCareer.com
52, Shilpa Nagar,
Somalwada
Nagpur - 440015
Maharashtra, India

WhatsApp: +91 9561 204 888

Website: <https://www.indcareer.com>

<https://www.indcareer.com/schools/maharashtra-board-solutions-for-class-10-sanskrit-aamod-chapter-11-jatayushauryam/>